NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
CHRISTINE STIX-HACKL
prednesené 16. mája 2006 [1]

I — Úvodné poznámky

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania [2] sa týka platnosti nariadenia Rady (EHS) č. 1785/81 z 30. júna 1981 o spoločnej organizácii trhu v odvetví cukru [*neoficiálny preklad*] [3] a nariadenia Komisie (EHS) č. 2670/81 zo 14. septembra 1981 ustanovujúceho podrobné vykonávacie pravidlá pre výrobu cukru, ktorá presahuje kvótu. [4] Osobitne ide o otázku, či neexistencia možnosti vrátenia alebo odpustenia poplatkov za cukor C je zlučiteľná so zásadou spravodlivého zaobchádzania.

II — Právny rámec

2. V prejednávanej veci sú relevantné predpisy upravujúce spoločnú organizáciu trhu a colné právo.

A — *Organizácia trhu s cukrom*

3. Predpismi týkajúcimi sa organizácie trhu a uplatnenými v prejednávanej veci je nariadenie Rady a k nemu vydané vykonávacie nariadenie Komisie.

1. Nariadenie č. 1785/81

4. Už zrušené nariadenie č. 1785/81 upravovalo výrobu, dovoz a vývoz cukru. Systém výrobných kvót predstavoval prostriedok zaručujúci výrobcom ceny platné v Spoločenstve a odbyt ich výroby.

5. Článok 24 nariadenia č. 1785/81 stanovoval pre každý hospodársky rok základné množstvá cukru A a cukru B, ktoré každý členský štát rozdelí medzi výrobcov cukru so sídlom na jeho území. Množstvo cukru vyrobené nad rámec kvóty sa považuje za cukor C.

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

2 — Súbežne konanie o odvolaní vo veci Koninklijke Coöperatie Cosun/Komisia, C-68/05 P, Zb. s. I-10367.

3 — Ú. v. ES L 177, 1981, s. 4.

4 — Ú. v. ES L 262, 1981, s. 14; Mim. vyd. 03/005, s. 85.

6. Na cukor C sa nevzťahuje ani systém podpory cien, ani výrobné náhrady pri vývoze. Podľa článku 26 ods. 1 sa cukor C, ktorý sa nepreniesol na nasledujúci hospodársky rok, nesmie odpredať v rámci Spoločenstva a musí sa vyviezť.

7. Vykonávacie pravidlá sa mali prijať v súlade s postupom uvedeným v článku 41.

2. Nariadenie č. 2670/81

8. Podrobné vykonávacie pravidlá pre cukor C boli stanovené nariadením č. 2670/81.

9. Článok 1 obsahuje ustanovenia o vývoze zo Spoločenstva. Jeho bod 1 v znení platnom v prejednávanej veci, [5] znie:

„Vývoz uvedený v článku 26 ods. 1 nariadenia (EHS) č. 1785/81 sa považuje za uskutočnený, pokiaľ:

a) cukor C alebo izoglukóza C sú vyvezené z členského štátu, na území ktorého boli vyrobené;

b) príslušný členský štát uvedený pod písmenom a) prevzal vývoznú deklaráciu pred 1. januárom, ktorý nasleduje po konci hospodárskeho roku počas ktorého boli cukor C alebo izoglukóza C vyrobené;

c) cukor C alebo izoglukóza C alebo odpovedajúce množstvo v zmysle článku 2 ods. 3 opustili colné územie spoločenstva najneskôr v lehote 60 dní po 1. januári ako je uvedené pod písmenom b);

d) výrobok bol z členského štátu uvedeného pod písmenom a) vyvezený bez náhrady alebo odvodu ako nedenaturovaný biely alebo surový cukor alebo ako sirupy získané pred fázou kryštalizácie, spadajúce pod kódy KN 17026090 a 17029090 alebo ako izoglukóza v prírodnom stave.

Okrem prípadu vyššej moci, pokiaľ nie sú splnené všetky podmienky ustanovené v prvom pododseku, príslušné množstvo cukru C... sa považuje za predané na vnútornom trhu.

5 — Nariadenie Komisie (EHS) č. 3892/88 zo 14. decembra 1988, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2670/81 ustanovujúce podrobné vykonávacie pravidlá pre výrobu cukru, ktorá presahuje kvótu (Ú. v. ES L 346, 1988, s. 29; Mim. vyd. 03/008, s. 157).

V prípade vyššej moci prijme príslušná agentúra členského štátu, na ktorého území bol cukor C... vyrobený, opatrenia nevyhnutné vzhľadom k okolnostiam, ktoré vznikli pričinením príslušnej strany [na ktoré sa odvoláva príslušný subjekt — *neoficiálny preklad*].“

10. Článok 2 upravuje spôsob preukazovania splnenia podmienok uvedených v článku 1 ods. 1.

11. Článok 3 stanovuje, aké poplatky sa majú uplatniť ako sankcie v prípade, že množstvo cukru bolo predané na vnútornom trhu. Jeho relevantné časti v znení platnom v prejednávanej veci [6] stanovujú:

„1. Príslušný členský štát uvalí poplatok na tie množstvá, ktoré sa v zmysle článku 1 ods. 1 odpredali na vnútornom trhu, a to do sumy:

a) za cukor C na 100 kilogramov:

— najvyššiu možnú dovoznú daň na 100 kilogramov bieleho alebo surového cukru platnú počas obdobia zahŕňajúceho hospodársky rok, počas ktorého sa príslušný cukor vyrobil, a šesť mesiacov nasledujúcich po tom hospodárskom roku a

— 1 [euro];

...

2. Pred 1. májom, ktorý nasleduje po 1. januári, podľa článku 1 ods. 1 písm. b), musí príslušný členský štát oznámiť výrobcom, ktorí sú povinní uhradiť poplatok podľa odseku 1, celkovú čiastku, ktorú je nutné uhradiť.

Príslušní výrobcovia musia uhradiť túto celkovú čiastku pred 20. májom toho istého roku.

3. Ak však príslušný orgán predĺži časový limit na podanie dôkazu v zmysle druhého pododseku článku 2 ods. 3, tak sa dátumy uvedené v odseku 2 nahradia dátumami

6 — Nariadenie Komisie (EHS) č. 3559/91 zo 6. decembra 1991, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 2670/81 ustanovujúce podrobné vykonávacie pravidlá pre výrobu cukru, ktorá presahuje kvótu (Ú. v. ES L 336, 1991, s. 26; Mim. vyd. 03/005, s. 85).

určenými príslušným orgánom na základe povoleného predĺženia.

4. V prípade množstiev cukru C alebo izoglukózy C, ktoré sa pred vyvezením zničili alebo poškodili bez možnosti ich náhrady, za okolností uznaných príslušným orgánom príslušného členského štátu za prípad zásahu vyššej moci, sa zodpovedajúce množstvo uvedené v odseku 1 neodvádza."

B — *Colná právna úprava*

12. Pokiaľ ide o colnú právnu úpravu, je potrebné odkázať na nariadenie Rady a na súvisiace vykonávacie nariadenie Komisie, ktoré už boli medzičasom zrušené.

1. Nariadenie č. 1430/79

13. Článok 13 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1430/79 z 2. júla 1979 o vrátení alebo odpustení dovozného alebo vývozného cla [*neoficiálny preklad*] [7] v znení platnom v prejednávanej veci [8] znie:

„Dovozné clo môže byť vrátené alebo odpustené aj v osobitných prípadoch..., ktoré vyplývajú z okolností, ktoré nie je možné považovať za podvodné konanie alebo hrubú nedbanlivosť dotknutej osoby.

Situácie, keď možno uplatniť prvý odsek, ako aj postup, ktorý je potrebné na tento účel uplatniť, sú definované podľa konania stanoveného [pre prijatie opatrení na uplatnenie]. Vrátenie alebo odpustenie môžu byť podriadené osobitným podmienkam." [*neoficiálny preklad*]

14. V zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) sa pod pojmom dovozné clo rozumie:

„clo a platby s rovnocenným účinkom, ako aj poľnohospodárske odvody a iné platby pri dovoze zavedené v súlade so Spoločnou poľnohospodárskou politikou alebo v súlade s osobitnými opatreniami uplatňovanými na

7 — Ú. v. ES L 175, 1979, s. 1.

8 — Nariadenie Rady (EHS) č. 3069/86 zo 7. októbra 1986, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1430/79 o vrátení alebo odpustení dovozného alebo vývozného cla [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 286, s. 1).

základe článku 235 Zmluvy na určitý tovar, ktorý je výsledkom spracovania poľnohospodárskych výrobkov" [*neoficiálny preklad*].

15. Článok 14 nariadenia č. 1430/79 stanovuje, že ustanovenia článku 13 sa rovnako použijú aj na vrátenie alebo odpustenie vývozného cla.

16. V zmysle článku 1 ods. 2 písm. b) sa pod pojmom vývozné clo rozumie:

„poľnohospodárske odvody a iné platby pri vývoze zavedené v súlade so Spoločnou poľnohospodárskou politikou alebo v súlade s osobitnými opatreniami uplatňovanými na základe článku 235 Zmluvy na určitý tovar, ktorý je výsledkom spracovania poľnohospodárskych výrobkov" [*neoficiálny preklad*].

2. Nariadenie č. 3799/86

17. Podrobné vykonávacie opatrenia boli stanovené v nariadení Komisie (EHS) č. 3799/86 z 12. decembra 1986 o vykonaní článkov 4a, 6a, 11a a 13 nariadenia Rady (EHS) č. 1430/79 o vrátení alebo odpustení dovozného alebo vývozného cla [*neoficiálny preklad*] [9]. Jeho článok 4 vymenováva osobitné situácie, ktoré vyplývajú z okolností, ktoré nie je možné považovať za podvodné konanie alebo hrubú nedbanlivosť dotknutej osoby. Tým nie sú dotknuté iné situácie, ktoré musí Komisia posudzovať v jednotlivých prípadoch v rámci konania stanoveného v článkoch 6 až 10.

III — Skutkové okolnosti, konanie vo veci samej a prejudiciálne otázky

18. Koninklijke Coöperatie Cosun UA (ďalej len „Cosun") prevádzkujúce podnik na výrobu cukru vyrobilo v hospodárskom roku 1992/1993 viac cukru, aké zodpovedalo jemu prideleným kvótam A a B. Dcérska spoločnosť Cosun predala ďalším podnikom niekoľko zásielok cukru na účel ich vývozu do Chorvátska, Slovinska a Maroka.

19. V roku 1994 bolo Cosun vyzvané na zaplatenie poplatku. Dňa 19. júna 1995 vydal Hoofdproduktschap Akkerbouwproducten (ďalej len „HPA") rozhodnutie týkajúce sa sťažnosti podanej zo strany Cosun.

9 — Ú. v. ES L 352, 1986, s. 19.

20. Holandské kráľovstvo požiadalo v auguste 2001 Komisiu o odpustenie uloženého poplatku. Dňa 2. mája 2002 vyhlásila Komisia túto žiadosť za neprípustnú.

21. Cosun podalo na Súd prvého stupňa žalobu o neplatnosť. Svojím rozsudkom zo 7. decembra 2004 vo veci T-240/02 Súd prvého stupňa žalobu o neplatnosť zamietol ako neopodstatnenú.

22. Navyše 18. júla 1995 podalo Cosun žalobu na College van Beroep voor het bedrijfsleven (ďalej len „CBB") proti Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, vo veci rozhodnutia prijatého HPA. CBB prerušil konanie až do vydania rozsudku vo veci De Haan [10].

23. CBB osobitne odmietol tvrdenie Cosun týkajúce sa vyššej moci. Uviedol, že neexistovali nezvyčajné a nepredvídateľné okolnosti, pretože nesplnenie povinností zo strany zmluvného partnera je známym obchodným rizikom.

24. Pokiaľ ide o právny názor Cosun, podľa ktorého sa nachádza vo výnimočnom postavení, ktoré odôvodňuje odpustenie cla v súlade s článkom 13 nariadenia č. 1430/79 a podľa ktorého Komisia nesprávne konštatovala neprípustnosť, CBB rozhodol, že nie je nevyhnutné položiť prejudiciálnu otázku týkajúcu sa platnosti rozhodnutia Komisie.

25. CBB si však kládol otázku, či v prípade, že neexistuje možnosť odpustenia poplatkov za cukor C, má skutočnosť, že v rámci spoločnej organizácie trhu s cukrom neexistuje právny základ pre odpustenie týchto poplatkov, za následok, že nariadenie č. 1785/81 a nariadenie č. 2670/81 sú neplatné. Neplatnosť predpisov by mohla znamenala, že poplatky založené na týchto predpisoch by nemali právny základ. Na účel objasnenia platnosti týchto nariadení a dôsledkov v prípade ich neplatnosti položil CBB vo svojom uznesení z 9. júna 2004 Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. „V prípade, že možnosť odpustenia zakotvená v článku 13 nariadenia (EHS) č. 1430/79 v súčasnosti nahradenom článkom 239 [nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307)], sa neuplatňuje [na poplatky] vyberané za cukor C ako v prejednávanej veci, sú nariadenie

10 — Rozsudok zo 7. septembra 1999, De Haan, C-61/98, Zb. s. I-5003.

(EHS) č. 1785/81... a nariadenie (EHS) č. 2670/81... neplatné v celom rozsahu alebo len čiastočne vzhľadom na nemožnosť vrátenia alebo odpustenia [poplatku] za cukor C, a to na základe určitého počtu dôvodov založených na spravodlivom zaobchádzaní?

2. Ak si prvá otázka vyžaduje kladnú odpoveď, zanikne zákonná povinnosť zaplatiť [poplatok] za cukor C alebo môžu príslušné vnútroštátne orgány dotknutého členského štátu a/alebo Komisia rozhodnúť o tom, že množstvá cukru C budú oslobodené od [poplatku] v súlade s článkom 3 nariadenia (EHS) č. 2670/81, ak osobu povinnú zaplatiť poplatok nemožno obviniť z podvodného konania alebo nedbanlivosti, ktoré mohli prispieť k tomu, že nedošlo k vývozu takého množstva, aké zamýšľala, a keď v záujme vyšetrovania porušenia a protiprávnosti začatého vnútroštátnymi orgánmi nebol tento poplatník o predmetnom vyšetrovaní informovaný?"

IV — Prejudiciálne otázky

26. Cosun, Rada a Komisia v úvode poznamenávajú, že na prejudiciálne otázky je potrebné odpovedať, len ak platí predpoklad, na ktorom sú založené, teda, že možnosť odpustenia cla zakotvená v článku 13 nariadenia č. 1430/79 sa neuplatní na cukor C.

27. Cosun a Minister van Landbouw, Natur en Voedselkwaliteit, v tomto ohľade tvrdia, že článok 13 nariadenia č. 1430/79 sa neuplatní na cukor C.

28. Komisia naopak tvrdí, že všeobecné ustanovenie o spravodlivom zaobchádzaní obsiahnuté v článku 13 nariadenia č. 1430/79 nepredstavuje všeobecnú právnu zásadu Spoločenstva, ale že sa uplatní len v spojení s colnými predpismi Spoločenstva, teda, že predpoklad, na ktorom sú založené prejudiciálne otázky, je správny.

A — *O prvej prejudiciálnej otázke*

29. Podstatou prvej prejudiciálnej otázky vnútroštátneho súdu je, či nariadenie č. 1785/81 a nariadenie č. 2670/81 sú neplatné. Ako kritérium posúdenia platnosti uvádza vnútroštátny súd len „dôvody vychádzajúce zo spravodlivého zaobchádzania". Neuvádza iné kritériá posúdenia. Pokiaľ ide

o zlučiteľnosť so zásadou proporcionality, vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania výslovne uvádza, že táto zlučiteľnosť je dodržaná. Otázka zlučiteľnosti so zásadou proporcionality tak preto zámerne nebola položená.

30. Z toho vyplýva, že aj predmet tohto prejudiciálneho konania je takto obmedzený a týka sa len preskúmania platnosti z hľadiska všeobecnej zásady spravodlivého zaobchádzania.

1. Tvrdenia účastníkov konania

31. Pokiaľ ide o nariadenie č. 1785/81, Cosun tvrdí, že nestanovuje žiadnu formálnu podmienku, ktorá by zakladala povinnosť platiť poplatky za cukor C, ale že podľa článkov 26 a 41 poveruje Komisiu na to, aby prijala ustanovenia v tejto veci. Toto nariadenie preto nemôže byť neplatné.

32. Pokiaľ ide o nariadenie č. 2670/81, Cosun je predovšetkým toho názoru, že sa musí vykladať a uplatňovať v súlade so všeobecnými právnymi zásadami. Z toho vyplýva, že článok 3 tohto nariadenia je potrebné vykladať tak, že príslušným vnútroštátnym orgánom poskytuje za určitých okolností, akými sú okolnosti v konaní vo veci samej, možnosť odpustiť poplatky z dôvodu spravodlivého zaobchádzania. Nariadenie č. 2670/81 je teda platné. Ak by Súdny dvor neprijal výklad článku 3 nariadenia č. 2670/81 navrhovaný Cosun, potom Cosun tvrdí, že nariadenie je neplatné, pretože porušuje zásady rovnosti, rovnakého zaobchádzania, spravodlivého zaobchádzania a právnej istoty.

33. Minister van Landbouw, Natur en Voedselkwaliteit, a holandská vláda sú toho názoru, že cukor C predávaný na trhu Spoločenstva sa nachádza v rovnakom postavení ako cukor dovážaný z tretích krajín, a že v dôsledku toho sa musí s obidvoma kategóriami cukru zaobchádzať rovnako. Je preto v rozpore so zásadou rovnosti, aby dovozca cukru pochádzajúci z tretích krajín, ktorý sa nachádza v osobitnom postavení v zmysle článku 13 nariadenia č. 1430/79, mohol na základe tohto článku využiť odpustenie cla, zatiaľ čo takáto možnosť neexistuje pre výrobcu cukru C nachádzajúceho sa v rovnakej situácii.

34. Holandská vláda tvrdí, že podľa judikatúry [11] môžu byť v prípade, že je to nutné, medzery v právnej úprave v jednotlivých prípadoch vyplnené analogickým uplatnením práva Spoločenstva, aby boli v súlade so všeobecnou právnou zásadou Spoločenstva.

11 — Pozri napríklad rozsudok z 12. decembra 1985, Krohn, 165/84, Zb. s. 3997, body 13 a nasl.

Táto judikatúra je v prejednávanej veci uplatniteľná, z čoho vyplýva, že článok 13 nariadenia č. 1430/79 sa musí uplatniť analogicky na poplatky za cukor C.

35. V prípade, že by Súdny dvor neuznal takéto analogické uplatnenie, Minister van Landbouw, Natur en Voedselkwaliteit, a holandská vláda tvrdia, že neexistencia možnosti odpustenia poplatkov za cukor C v jednotlivých prípadoch musí mať za následok čiastočnú neplatnosť nariadenia č. 1785/81 a nariadenia č. 2670/81 z dôvodu spravodlivého zaobchádzania, pretože takouto neexistenciou možnosti je porušená zásada rovnosti.

36. Rada v prvom rade tvrdí, že skutočnosť, že v ustanoveniach týkajúcich sa spoločnej organizácie trhu s cukrom neexistuje všeobecné ustanovenie o spravodlivom zaobchádzaní porovnateľné s ustanovením obsiahnutým v colnej právnej úprave a v článku 13 nariadenia č. 1430/79, nepredstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Colná právna úprava a predpisy v odvetví cukru sa týkajú dvoch úplne odlišných oblastí a výnimky, či už stanovené alebo nie, sa týkajú úplne odlišných povinností vo veľmi rozdielnych právnych kontextoch.

37. Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva,[12] že zákonodarca Spoločenstva nie je povinný stanoviť možnosť odpustenia z dôvodu spravodlivého zaobchádzania a že podľa vlastného uváženia môže rozhodovať o tom, či takúto možnosť v určitej oblasti stanoví. Vzhľadom na to, že spoločná organizácia trhu s cukrom je do značnej miery financovaná z príspevkov hospodárskych subjektov, mala by možnosť odpustenia poplatkov za cukor C závažné dôsledky, pretože by viedla k výrobe stále väčšieho množstva cukru nad rámec kvót. Takisto sa javí byť dôvodné rozhodnutie zákonodarcu Spoločenstva nestanoviť postup smerujúci k odpusteniu poplatkov, ktorý je podobný postupu stanovenému v colných predpisoch.

38. Rada subsidiárne tvrdí, že ak by neexistencia možnosti odpustenia poplatkov z dôvodov spravodlivého zaobchádzania porušovala zásadu rovnakého zaobchádzania, je neplatné len nariadenie Komisie č. 2670/81, pretože Rada zverila Komisii právomoc prijímať nariadenia týkajúce sa poplatkov za cukor C.

39. Komisia tvrdí, že ani Súdny dvor, ani Súd prvého stupňa neuznali všeobecnú právnu zásadu, ktorá by umožnila dovolávať sa porušenia zásady spravodlivého zaobchádzania, ak uplatniteľný právny predpis výslovne nestanovuje možnosť odpustenia poplatkov za cukor C z dôvodov spravodlivého zaobchádzania. Nariadenie č. 1785/81

12 — Rozsudok z 28. júna 1977, Balkan-Import-Export, 118/76, Zb. s. 1177.

a nariadenie č. 2670/81 nemôžu byť neplatné len preto, že výslovne nestanovujú možnosť takéhoto odpustenia.

40. Dodáva, že aj keby sa rozhodla preskúmať v každom jednotlivom prípade opodstatnenosť údajného porušenia zásady spravodlivého zaobchádzania, dospela by k záveru, že v prejednávanej veci nie je poplatok uložený Cosun v rozpore so zásadou spravodlivého zaobchádzania.

41. Na jednej strane Súdny dvor už rozhodol, že poplatky za cukor C, ktoré sú uložené za nesplnenie colných formalít, neporušujú zásadu proporcionality, pretože tieto formality sú nevyhnutné na to, aby sa zabránilo neželaným dôsledkom na spoločnú organizáciu trhu s cukrom. [13] Rovnaké úvahy sú relevantné pri posúdení, či uložením poplatku dochádza k porušeniu zásady spravodlivého zaobchádzania.

42. Na druhej strane z rozsudku Peter [14] vyplýva, že možné uplatnenie zásady spravodlivého zaobchádzania v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky nesmie v žiadnom prípade zabrániť praktickej realizácii daného režimu Spoločenstva, napríklad tým, že dôjde k ohrozeniu režimu kvót, ktorého cieľom je obmedzenie produkcie. Ak by však bolo výrobcovi v prípade, akým je tento prípad, možné odpustiť poplatok z dôvodu spravodlivého zaobchádzania, ohrozilo by to podľa názoru Komisie režim kvót stanovený v rámci spoločnej organizácie trhu s cukrom.

2. Posúdenie

43. V úvode sa zdá byť vhodné bližšie objasniť situáciu. V danom záujme je potrebné rozlišovať rôzne aspekty súvisiace so spravodlivým zaobchádzaním.

44. V zásade je potrebné rozlišovať medzi nasledujúcimi právnymi fenoménmi. Na jednej strane, pokiaľ ide o zásadu spravodlivého zaobchádzania, je potrebné rozlišovať, či ide o zásadu vnútroštátneho práva, alebo práva Spoločenstva. Na úrovni členských štátov otázkou je, či právo Spoločenstva pripúšťa uplatnenie vnútroštátnej zásady spravodlivého zaobchádzania.

45. Na druhej strane je potrebné na úrovni Spoločenstva rozlišovať medzi výslovnými predpismi týkajúcimi sa spravodlivého zaobchádzania, napríklad v pravidlách o organizácii trhov a medzi všeobecnou právnou zásadou spravodlivého zaobchádzania.

13 — Rozsudky z 29. januára 1998, Südzucker Mannheim, C-161/96, Zb. s. I-281, body 42 a nasl., a z 19. februára 2004, British Sugar II, C-329/01, Zb. s. I-1899, body 46 a 48.

14 — Rozsudok z 27. mája 1993, Peter, C-290/91, Zb. s. I-2981.

46. V prejednávanej veci sa niektorí účastníci konania odvolávali na povinnosť vyplývajúcu z práva Spoločenstva uplatniť analogicky článok 13 nariadenia č. 1430/79 z dôvodov spravodlivého zaobchádzania. Striktne povedané, ide tu o uplatniteľnosť výslovného ustanovenia týkajúceho sa spravodlivého zaobchádzania. To je síce predmetom v paralelnom konaní vo veci C-68/05 P, avšak nie v prejednávanej veci.

47. V prejednávanej veci ide len o to, či predpisy sekundárneho práva Spoločenstva zodpovedajú všeobecnej právnej zásade spravodlivého zaobchádzania. Najskôr je potrebné skúmať, či právo Spoločenstva vôbec takúto zásadu uznáva.

48. Pokiaľ ide o kritérium posudzovania, prejednávaná vec sa obmedzuje, ako už bolo skôr uvedené, na všeobecnú právnu zásadu spravodlivého zaobchádzania a netýka sa ďalších zásad, akými sú zásada rovnosti a proporcionality.

49. To znamená, že väčšina judikatúry Súdneho dvora citovaná účastníkmi konania sa má ďalej skúmať podrobnejšie len do tej miery, do akej je z nej možné získať odpoveď na právnu otázku, ktorou sa zaoberáme. Judikatúra týkajúca sa iných aspektov tak prechádza do úzadia. Platí to osobitne pre rozsudok vo veci Peter, ktorý sa týka prípustnosti uplatnenia vnútroštátneho ustanovenia o spravodlivom zaobchádzaní. V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že právo Spoločenstva za určitých podmienok nebráni uplatneniu vnútroštátneho právneho predpisu, ktorý v určitých prípadoch oprávňuje vnútroštátne orgány na odpustenie poplatkov z osobných dôvodov spravodlivého zaobchádzania. [15]

50. Najprv je preto potrebné skúmať, či sa v práve Spoločenstva uplatňuje všeobecná právna zásada spravodlivého zaobchádzania.

51. Najskôr je potrebné odkázať na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej právo Spoločenstva neobsahuje žiadny právny základ pre odpusteniu poplatkov z dôvodu spravodlivého zaobchádzania. [16]

52. V rozsudku vo veci Hoche Súdny dvor túto judikatúru objasnil v tom zmysle, keď pripomenul, že Súdny dvor poprel existenciu všeobecnej zásady objektívneho spravodlivého zaobchádzania v práve Spoločenstva. [17] Súdny dvor v tomto rozsudku ďalej rozhodol, že uplatnenie určitého predpisu určitého nariadenia nemôže byť v jednotlivom prípade pozastavené z dôvodu spravodlivého zaobchádzania. [18]

15 — Rozsudok vo veci Peter, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, body 11 a 17.

16 — Rozsudky vo veci 118/76, už citovaný v poznámke pod čiarou 12, body 8 a 10, a zo 14. novembra 1985, Neumann, 299/84, Zb. s. 3663, bod 24.

17 — Rozsudok z 28. júna 1990, Hoche, C-174/89, Zb. s. I-2681, bod 31.

18 — Tamže, bod 36.

53. Táto judikatúra však objasňuje ďalšie aspekty. Súdny dvor sa napríklad vyslovil proti uznaniu všeobecnej zásady spravodlivého zaobchádzania, pretože by mohla zabrániť plnému rozvinutiu účinkov ustanovení práva Spoločenstva v členských štátoch a mohla by narušiť základnú zásadu jednotného práva Spoločenstva v celom Spoločenstve. [19]

54. Vo vyššie uvedených rozsudkoch vo veciach Neumann a Hoche Súdny dvor uviedol, že v práve Spoločenstva neexistuje všeobecná právna zásada, podľa ktorej vnútroštátny orgán nemôže uplatňovať platný predpis práva Spoločenstva, ak tento predpis má vo vzťahu k zúčastnenej osobe prísne dôsledky, ktorým by sa zákonodarca Spoločenstva chcel vyhnúť, pokiaľ by predvídal takýto prípad v čase prijatia predpisu. [20]

55. Nie je možné prehliadnuť, že z judikatúry Súdneho dvora možno vyvodiť aj opačné odkazy. Vo veci First City Trading Súdny dvor napríklad rozhodol, že „všeobecné zásady práva Spoločenstva a osobitne zásada vyššej moci, legitímneho očakávania a proporcionality alebo *spravodlivého zaobchádzania* nestanovujú, že vývozcovia za okolností opísaných vnútroštátnym súdom sú oprávnení ponechať si celé alebo sčasti vopred získané vývozné náhrady“ [21].

56. Z tohto rozsudku by dnes bolo možné dospieť k záveru, že Súdny dvor uznáva všeobecnú zásadu spravodlivého zaobchádzania. V inej časti toho istého rozsudku však Súdny dvor na účel objasnenia situácie v tomto ohľade uvádza, že „spravodlivé zaobchádzanie neumožňuje odchýliť sa od uplatnenia ustanovení právnych predpisov Spoločenstva okrem prípadov stanovených právnou úpravou alebo za predpokladu, že právna úprava je sama osebe vyhlásená za neplatnú“ [22].

57. Vyššie uvedené preskúmanie judikatúry Súdneho dvora teda ukázalo, že všeobecná zásada spravodlivého zaobchádzania v nej nie je uznaná.

58. V prípade neuznania všeobecnej právnej zásady spravodlivého zaobchádzania Súdnym dvorom by bolo možné platnosť takejto právnej zásady odvodiť z právnych poriadkov členských štátov.

59. Jednoduchá analýza vnútroštátnych právnych poriadkov ukazuje, že zásada spravodlivého zaobchádzania neplatí vo všetkých

19 — Rozsudok vo veci 299/84, už citovaný v poznámke pod čiarou 16, bod 25.

20 — Rozsudky vo veci 299/84, už citovaný v poznámke pod čiarou 16, bod 33, a vo veci C-174/89, už citovaný v poznámke pod čiarou 17, bod 31.

21 — Rozsudok z 29. septembra 1998, First City Trading, C-263/97, Zb. s. I-5537, bod 62, kurzívou zvýraznil generálny advokát.

22 — Tamže, bod 48, kurzívou zvýraznil generálny advokát.

členských štátoch. Uznanie vo všetkých členských štátoch síce nie je nevyhnutné, avšak bolo by potrebné, aby vo všetkých členských štátoch platilo v tých oblastiach práva, ktoré sú relevantné v prejednávanej veci, ktorá spadá do oblasti verejného hospodárskeho práva. Nestačí samo osebe, že jednotlivé vnútroštátne právne predpisy výslovne stanovujú odpustenie alebo náhradu poplatkov z dôvodu spravodlivého zaobchádzania. Z toho totiž ešte nie je možné vyvodiť záver, že v danom členskom štáte takáto zásada platí.

60. Analýza judikatúry ukázala, že v práve Spoločenstva všeobecná zásada spravodlivého zaobchádzania neplatí. Z dôvodu, že príslušné kritérium posúdenia chýba, logicky nie je potrebné posudzovať zlučiteľnosť predmetných nariadení.

61. Na prvú prejudiciálnu otázku je preto potrebné odpovedať tak, že nariadenie č. 1785/81 a nariadenie č. 2670/81 nie sú z hľadiska neexistencie možnosti vrátenia alebo odpustenia poplatku za cukor C z dôvodov spravodlivého zaobchádzania neplatné v celom rozsahu a ani čiastočne, ak sa možnosť odpustenia zakotvená v článku 13 nariadenia č. 1430/79 — v súčasnosti nahradeného článkom 239 Colného kódexu spoločenstva — neuplatní na poplatky za cukor C dotknuté v prejednávanej veci.

B — *O druhej prejudiciálnej otázke*

1. Tvrdenia účastníkov konania

62. Cosun tvrdí, že ak Súdny dvor na prvú prejudiciálnu otázku odpovie, že nariadenie č. 2670/81, osobitne jeho článok 3, je neplatné, pretože nestanovuje žiadnu možnosť odpustenia poplatkov z dôvodov spravodlivého zaobchádzania, CBB musí vydať rozhodnutie, že neexistuje právny základ, ktorý by HPA umožnil požadovať zaplatenie sporných súm. Subsidiárne by mal Súdny dvor rozhodnúť, že Komisia by analogicky mala pre prípad, akým je tento prípad, k ustanoveniam článku 233 ES so spätnou účinnosťou začleniť do nariadenia č. 2670/81 možnosť odpustenia z dôvodov spravodlivého zaobchádzania.

63. Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, tvrdí, že príslušné holandské orgány a/alebo Komisia môžu vylúčiť z poplatkov len množstvá cukru, ktorých vývozom Cosun poveril svojich zmluvných partnerov, po tom, čo sa holandské orgány dozvedeli o vyšetrovaní.

64. Holandská vláda je toho názoru, že za predpokladu, že by Súdny dvor vyhlásil nariadenia č. 1785/81 a č. 2670/81 za čiastočne neplatné, neuloženie poplatkov by

sa mohlo vzťahovať len na tie množstvá cukru, z ktorých by sa poplatky nevyberali ani vtedy, ak by osoba povinná zaplatiť poplatok bola ihneď upovedomená o začatí medzinárodného vyšetrovania možného podvodného konania.

65. Rada a Komisia sa k druhej otázke nevyjadrili.

2. Posúdenie

66. Druhá prejudiciálna otázka je položená len pre prípad, keby na základe odpovede na prvú prejudiciálnu otázku bolo nariadenie č. 1785/81 a nariadenie č. 2670/81 v celom rozsahu alebo len čiastočne neplatné.

67. Keďže z preskúmania prvej prejudiciálnej otázky vyplýva, že ani jedno nariadenie nie je neplatné z dôvodu porušenia zásady spravodlivého zaobchádzania, nie je potrebné odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku.

V — Návrh

68. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky takto:

Nariadenie Rady (EHS) č. 1785/81 z 30. júna 1981 o spoločnej organizácii trhu v odvetví cukru a nariadenie Komisie (EHS) č. 2670/81 zo 14. septembra 1981 ustanovujúce podrobné vykonávacie pravidlá pre výrobu cukru, ktorá presahuje kvótu, nie sú v celom rozsahu ani čiastočne neplatné z dôvodu neexistencie možnosti vrátenia alebo odpustenia poplatku za cukor C z dôvodov spravodlivého zaobchádzania, pokiaľ sa možnosť odpustenia cla zakotvená v článku 13 nariadenia (EHS) č. 1430/79 — v súčasnosti nahradeného článkom 239 Colného kódexu Spoločenstva — neuplatňuje na poplatky za cukor C dotknuté v prejednávanej veci.